

Ruše. Dobrodošli ljubljanski gostje so se odpeljali proti večeru zadovoljni in vzradoščeni nazaj v Ljubljano.

Najdeno truplo vtopljenca. Zadnjič smo poročali o smrtni nesreči pri zabijanju pilotov nad mestom pri Sv. Jakobu ob Savi, kjer je padel v naraslo Savo 37letni delavec Valentin Snoj, doma iz Brinji pri Dolskem. Pri padcu v Savo se je najbrže na glavi poškodoval, ko je zadel ob rob čolna, tako da je nezavesten prišel pod vodo in utonil. Trupla takrat kljub vestnemu iskanju niso mogli najti. V sredo dne 20. junija pa je neki berač opozoril orožnika, da je Sava na ovinku naplavila utopljenca. V njem so takoj spoznali ponesrečenega delavca Snoja.

Zdrava vzgoja duše in telesa. V dominikansko semenišče v Bolu na otoku Braču se bodo sprejeli dijaki, ki se hočejo posvetiti Bogu

v dominikanskemu redu. V srednješolski internat pa dijaki, ki želijo prejeti čim temeljitejšo klasično izobrazbo in zaščito od pokvarjenega vpliva ulice. Eni in drugi obiskujejo notranjo klasično gimnazijo s pravom javnosti, katera ima dosedaj štiri nižje razrede, a skoro se bo poskrbelo, da se dopolni cela gimnazija. Zdravstvene prilike zavoda so naravnost odlične, ker sta obe stavbi (zavod in šola) nameščeni na malem polotoku, kjer ni niti prahu niti dima, obkroženi od treh strani z morjem in krasnimi plažami po sredi vrta zasajena s cvetjem, palmami in drevjem. Zavod ima lastno igrališče in kopališče, dve ladji, motorni čoln in 10 gondol za izlete po morju, ter imajo dijaki vse potrebno za odmor in zabavo. Dijaki se učijo pod nadzorstvom in vodstvom učiteljev, ki skrbijo, da jim osigurajo čim boljši uspeh v nauku. Zaradi splošne izobrazbe se dijaki internata bavijo z glasbo, petjem, prirejevanjem akademij, društvenih

Če ostaneš ob nedeljah brez pridige:

prečitaj vsaj evangelij in kratko razlago. Imamo še knjižico, ki jo je spisal g. dr. Matija Slavič, sedaj rektor ljubljanske univerze: »Nedeljski in prazniški evangeliji z razlago in opominom«. — Knjižica stane le 2 Din (s poštnino 3 D) in se naroča v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

literarno-umetniških zborovanj, poslušanjem radio-emisij itd. Nadaljne informacije in pogoje za sprejem dajejo: Kotnik Alojz, Studenice pri Poljčanah, ali pa: Dominikanski zavod Bol na Braču, Dalmacija. Za odgovor je treba priložiti znamko za 1.50 Din. Prošnje se pošlje do 30. julija.

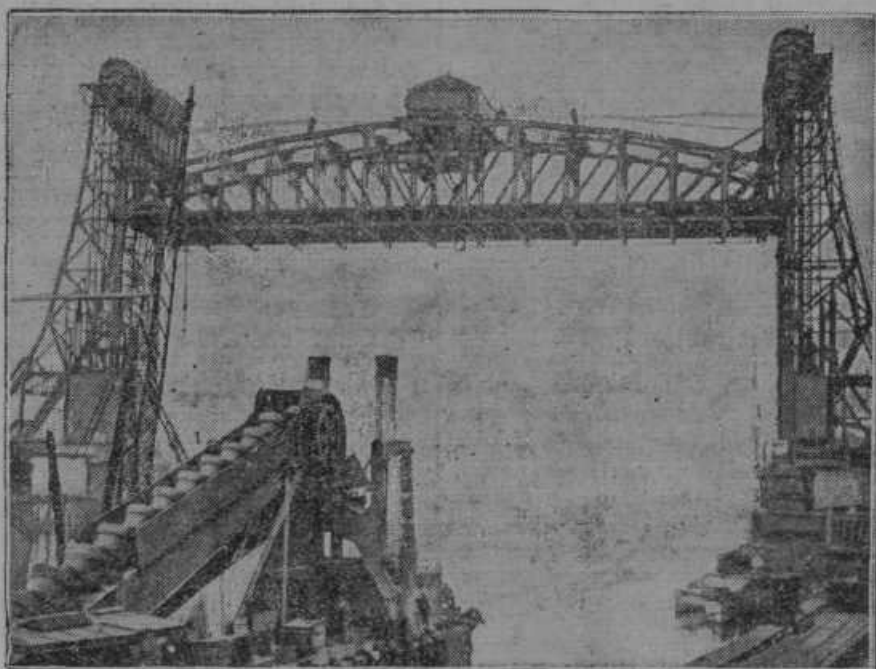
Trgovine na Vidov dan in Petrovo. Združene trgovcev javlja, da imajo biti trgovine v Mariboru na Vidov dan dne 28. junija zaprte med službo božjo v stolnici od 10. do 11. ure, na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija pa ostanejo zaprte ves dan.

Zdravnica dr. Klara Kukovec v Mariboru, Krekova ulica 18, do preklica ne ordinira. 647.

Obžalovanja vredni slučaj.

Smrtna žrtev tihotapstva. 48letni posestnik Feliks Coffl iz Leiflinga na Koroškem je prekorachil našo mejo in kupil konja. Na povratu v Avstrijo ga je zaustavil naš graničar na meji pri Libeličah. Ker na stoj pozvani ni počakal, je oddal mejni stražnik strel, ki je zgrešil. Pač pa je zadel neprevidnega tihotapca strel iz puške drugega graničarja in sicer smrtno. Gospodar je obležal mrtev na naši strani, konj je zbežal preko meje.

Poskus umora pred sodniki. Dne 20. junija je dajal pred mariborskim sod-

Prvi most, ki se da dvigniti, so dogotovili pri Newportu preko reke Tees na Angleškem. Most je širok 18 m, prostor za vozila 11.60 m in oba hodnika za pešce vsak po 2.75 m. Stolpa ob straneh sta visoka 47.7 m in znaša dvigalna višina 36.5 m.

Nov orjaški most.

Severnoameriško mesto San Francisco leži ob koncu polotoka in je oddaljeno od sosednjega industrijskega mesta Oakland nad 7 km. Osební promet med obema mestoma je oskrboval do sedaj brod in tega bo zamenjal v bodoče velikanski most. Stroški za že pričeti most so preračunani na 108 milijonov dolarjev in bo zaposlenih 12 tisoč delavcev. Most bo dolg 10 km in njegov najdaljši lok bo meril na dolžino 700 m. Stolpi, na katerih bo visel ta veliki most, bodo štrleli iznad vode 180 m. Most, ki bode zgrajen za železnico, avtomobile in pešce, bo 80 m nad vodno površino in

Januš Golec:

25. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

V premeto kratkem času so se pojavile na Murskem polju radgonske čete, poveljnik gradu v Gradcu, Rabatta, se je upal s svojim oddelkom v Ptuj. Da, celo hrvaški ban, general Balfy, je bil pripravljen, da očisti roparjev Medžimurje. Od vseh strani so pričeli pogoni za ostanki Krucev, ki so se še skušali obdržati v Čakovcu. Pri Razkrižju so si zgradili Kruci most preko Mure, tega so jim razdrli ter skurili veržejski strelci. Krucevska krdela so bila povsem odrezana. Brez odpora so jih pobijali ter vesili, ker je nikom niso prizanašali.

Prepozno došla in pravzaprav nepotrebna gosposka pomoč je bila Muropolcem celo v nadlego. Veržejci so itak zavzeli po zmagi pod Jeruzalemom Moto, Razkrižje in Branek, kjer so hranili Kruci svoj plen. Kmečki zmagovalci bi pravičnejše razdelili Muropolcem oropano in deloma zopet pridobljeno blago, nego bi to storila gospoda, ki si je lastila znaten del plena. Samoobjestno nastopanje Radgončanov

ter Gračanov je silno razljutilo Ropoša. V prepiru za pravico do delitve Krucev odvzetega blaga je prišlo tako daleč, da so zagrozili Veržejci resno gosposkim poveljnikom, da bodo tudi z njimi obračunali, kakor so s Kruci!

Med temi prepiri so zavzeli Hrvati Čakovec. Poveljnik radgonskega oddelka in poveljnik graškega grada sta odhitela pred Čakovec, kjer se jima je obetal boljši delež na zmagi kakor na Murskem polju.

Na ta način so šele postali Veržejci gospodarji zmagoslavne položaja po Muropolju. K njim so se zatekali izropani kmetje in oni so vračali pravim lastnikom ugrabljeno živino in razno drugo blago. Seve tudi pri izravnavanju škode pod zaščito in pravico kmečke roke ni bil vsak zadovoljen. Marsikatera bridka je padla iz bratskih ust na nepravilčen račun Veržejcev in Miklavčanov, ki so se edini upali postaviti Krucev odločno po robu in izvojevali nad njimi zmago, kakor nikoli poprej in ne pozneje.

Nehvaležnost je plačilo sveta! Tako je bilo tudi na Murskem polju ob slovesu zime v letu 1704.

Po popolnem očiščenju Murskega polja je obračunal »hauptman« Ropoša s svojimi ujetniki tako

Za fante:

Naš slovenski nadškof Anton Bonaventura Jeglič imenuje to knjigo: »Zlato knjigo slovenskih fantov«. Večjo zalogo teh knjig smo prejeli v razprodajo in jih oddajamo za polovično ceno, namesto za 12 Din le za 6 Din, dokler traja zaloga. Pišite

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

nim senatom radi poskusa umora odgovor 30letni Anton Prikeržnik, hlapec iz Libelič na Koroškem. Obtožnica mu je očitala, da je poizkušal zastrupiti 65letnega prevžitkarja Lovrenca Druga, ko je služil za hlapca pri posestnici Antoniji Šumik na Črneški gori pri Mežici. Prevžitkar Drug je svaril vdovo Šumikovo pred hlapcem Prikeržnikom, s katerim je imela ljubavno razmerje. Šumikova je še odpovedala slednjič službo hlapcu Toneu, kar ga je tako razljutilo, da je prisegel prevžitkarju maščevanje. Dobil je dva kosa arzenika, ali mišnice. Ko je ležal stari Lovrenc bolan, je Prikeržnik naročil starčevi postrežnici, naj primeša k jedi strupa. Soseba Hudobnikova naročila ni izpolnila, pač pa je ovadila šuntarja oblasti. Obtoženi je dejanje priznal orožnikom ter sodnikom in je bil obsojen na 10letno ječo.

Nečloveška gospodinja. Mariborski sodni senat je obravnaval dne 20. jun. slučaj ženske brezsrčnosti, ki je prejel od sodne oblasti zaslužen kaznen. 50-letna Terezija Zelenko, posestnica v Gruškovcu pri Ptuj, je imela 8letnega hlapčka Jožeka Matjašiča. Fantek bi bil radi telesne slabosti komaj za pastirja, pa je moral opravljati hlapčevska dela, katera zmoro odrasel človek. Dečko je opravljal vso živino, vodo je nosil skoro 1 km daleč, hodil je razcapan in v zimi v čevljih brez pod-

platov. Malodane nag ter bos je vlačil hudi zimi vodo iz oddaljenega vodnjaka, in bi bil nekoč zmrznil vsled utrujenosti, da ga niso rešili sosedi še pravočasno. Brezsrčna gospodinja mu ni dajala hrane, za katero je prosjačil okrog pri sosedih in očitno trdijo, da je bil tako sestradan, da je iztrgal psu kuh iz gobca ter ga pojedel. Vsega onemoglega ter bolanega so vzeli domači iz službe ter so ga oddali v bolnico, kjer je umrl radi zastrupljenja na nogi, katerega si je našel v službi pri brezsrčni ženski. Zelenkova je bila obsojena na triletno ječo.

S hrastovo dogo po glavi. V Dornovi pri Ptuj je dobil v pretepu Stanko Brodnjak, hlapec, s hrastovo dogo tako močan udarec po glavi, da so ga spravili v opasnem stanju v ptujsko bolnico.

Vlomilci udrli skozi streho. V Kuka- vi, občina Juršinci pod Ptujem, so udrli vlomilci skozi streho v zaklenjeno stanovanje posestnika Ivana Hojnika. Odnegli so vso obleko, perilo in razne druge predmete v skupni vrednosti 4 tisoč Din.

Vlom v trgovino. V noči na 21. junija je bilo vlomljeno v Podzemlju na Dolenjskem v Lužarjevo trgovino. Vlomilci so odnesli raznega blaga za 26 tisoč Din.

Radi uboja 6 let robije. Poročali smo, kako je dne 6. maja smrtno zahodel 20-letnega mizarskega pomočnika Adolfa Pirca na povratku iz krčme pri Leskovcu znani pretepač Turšič. Novomeško okrožno sodišče je prisodilo dne 23. junija ubijalcu 6 let robije.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz Josefova« voda, ki je zlasti pripravna za nežni rast ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerjskih trgovinah.

Podtaknjen požar je v noči uničil 20 m dolgo ostrešje gospodarskega poslopja posestnika Jožeta Žiberta v vasi Suha pri Kranju. Poslopje je zidano in je bilo krito z opeko. Zgorela je tudi krma. Škoda znaša 50.000 Din.

*

Razno iz Prekmurja.

Beltinci. Dne 14. t. m. so pri nas kaj žalostno peli mrtvaški zvonomi. Spremljali smo k večnemu počitku gostilničarja g. Ivana Horvata. Pokojni je bil zelo močan in obenem dober človek, a smrt, ki nikomur ne prizanaša, je pokosila tudi njega. Zadnje čase mu je začelo zdravje pešati, zato je iskal zdravniške pomoči. Ker se doma kljub zdravnikovemu prizadevanju ni počutil bolj zdravega, so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, a tudi tam ni bilo zanj pomoči, zato so ga zdravniki po par tednih poslali domov. In doma je dne 13. t. m., spreviden s poslednjimi tolažili, zatihnil oči ter šel k večnemu Očetu po zaslužen plačilo za svoja dobra dela. Kako zelo je bil pokojni priljubljen po vsej okolici, se vidi iz tega, ker ga je na zadnji poti spremljala velika množica ljudi. Res presunljive so bile nagrobne žalostinke, ki jih je domači cerkveni zbor zapel. Naj mu bo mati zemlja, katero je res ljubil, lahka, žalujoči ženi, dvema otrokoma ter vsem sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Dolnja Lendava. Danes teden smo na tem mestu poročali, da nas bo zapustil naš splošno priljubljeni gospod dr. Trstenjak; za našim dobrim g. sreškim načelnikom bi res prebivalstvo žalovalo, ker ga je ljubilo. Po posebni intervenciji pri gospodu banu se nam je vendar posrečilo doseči, da gospod načelnik ostane dalje med našim prekmurskim ljudstvom, kjer se naj dobro počuti.

Dolnja Lendava. Sredi tega meseca so se pri nas vršili nabori. Fantje so se pripeljali večinoma na okrašenih vozovih in deloma tudi na kolesih. Pesem je odmevala za pesmijo, kajti fantje posameznih vasi so kar tekmovali med seboj, kateri bi lepši zapeli. Letos se jih je mnogo lahko postavljalo z narodnimi trakovi, po domače pantliki, ker so jih prav lepo število potrdili. Med njimi je tudi nekaj

kakor je bil prisegel »Oberkrucu« koj po ugrabljenju edinke Vide.

Pripeljati je pustil Godrnja k sebi. Pomolel mu je pod nos njegovo svojčas poslano pismo s pozivom, naj mu pošlje dva funta svojega mesa v Bakovce. Ujetnik je gledal mrko v tla. Odgovoril ni na nobeno vprašanje kljub temu, da ga je bil stari stotnik v obraz, ga slednjič opljuval in ga napodil od sebe z besedami: »Pisal si mi po dva funta mojega mesa, zdaj si mi prinesel celi cent svojega!«

Ropoša je sklical pod lipo krvavo rihto. Ta je zaključila kmalu preiskavo in jo kronala z razsodbo smrti na kolu za »Oberkruca« Godrnja in cigana Brajdiča. Ostalim zarobljenim je bila prisojena smrt na vešalih in to pred očmi lastnega poveljnika na madžarski strani Mure.

Nalogo izvršitve smrtne obsodbe na sovražni zemlji je prevzel veržejski starešina Gregor Šonaja.

Krog osme ure zjutraj je bobnal veržejski tambur po trgu, trobentač je klical strelice pod lipo, kjer so čakali, obdani od močne straže, zvezani ujetniki. Ko so bili zbrani vsi konjiki pod poveljstvom Šonaja, jim je dal stotnik Karl znamenje z roko za odhod, sam je ostal doma.

Med glasnim bobnanjem in trobentanjem so prekorčili Veržejci z obsojenimi Muro. Krenili so tik ob reki proti Ižakovcem, kjer se zavije Mura v prva kolena. Ustavili so se ob največji vijugi in se pripravili za krvniški posel, da maščujejo nad 28terimi kolvodji, kar je zagrešila po Murskem polju cela tolovajska armada.

Pri pogledu na zaostreni kol je stisnil glavni Godrnja zobe, streslo ga je po celem telesu. Niti besedice ni siknil med rablje, ki so se rezali na glas, ko so kopali luknji za oba kolca in tesali vešala za 26 roparjev. Le cigan Marko je jadikoval ter prosil, da bi menda omehčal vsako slovensko srce, le veržejskega ni! Radi babjega cviljenja že pred mučenjem so ga pošteno obricali od vseh strani ter mu zamašili usta s cunjami.

Kola sta bila pripravljena, luknji izmetani, dolga vešala so stala — Prišel je krvniški posel, ki je bil za tedanje čase nekaj vsakdanjega, pa se je tudi ponovil bogznaj kolikokrat med svetovno vojno in se še danes!

⁴ Navlečenja na stražni kol so se naučili Slovenci od Madžarov in ti so videli to muko na Poljskem, kamor so jo zanesli divji Tataři.

bodo lahko obratovale pod njim največje ladje. Glavni kabelj, na katerega bo pritrjena železna konstrukcija, ima v premeru 1 m in je sestavljen iz 27 tisoč raznih žic. Most se bo nahajal na ozemlju, ki je izpostavljen potresu in radi tega so napravili železne dele tako, da bodo popuščali v slučaju potresnih sunkov.

700 dolarjev za pik stenice.

Sodišče v severno-amerškem mestu Los Angeles je obsodilo lastnika znamenitega hotela na plačilo globe 700 dolarjev mladi filmski umetnici, ki je prenočevala v njegovem hotelu in jo je